7,5 km - 2 uur
Nationaal Park Zuid-Kennemerland

Wandelroute Konikroute | Nationaal Park Zuid-Kennemerland

Deze afwisselende wandelroute neemt je in een kleine twee uur mee langs cultuurhistorie en door open bos en duin. Vanaf uitzichtpunt de Lichtbakkeet kun je een groot deel van het duingebied en de omgeving zien. Op de route loop je door de voormalige landgoederen Midden-Herenduin en Duin en Kruidberg; van oud bos naar open duin. Onderweg kom je in het landschap ook sporen van de Tweede Wereldoorlog tegen, zoals een tankgracht (onderdeel van de Atlantikwall).

- De route is gemarkeerd met zwarte pijlen.
- De beschrijving start vanaf de parkeerplaats bij de entree van Duin en Kruidberg. Je kunt de route ook starten vanaf de entree Midden-Herenduin.

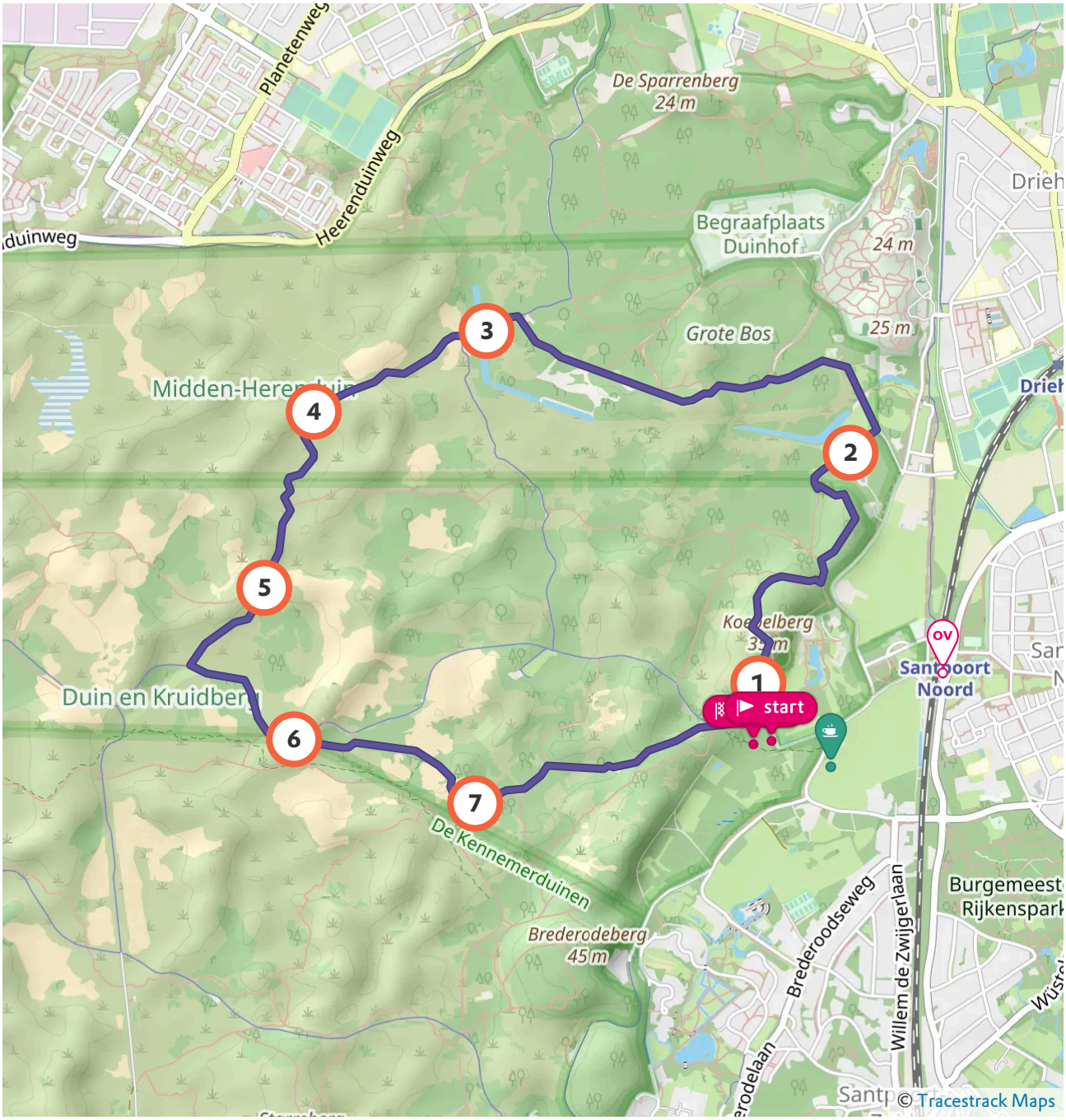
Praktische informatie

Honden niet toegestaan

Waar kun je starten

Ingang Duin en Kruidberg

OV NS station Santpoort-Noord

Planetenweg
Heerenduinweg
De Sparrenberg
24 m
Begraafplaats
Duinhof
24 m
Grote Bos
25 m
Midden-Herenduin
Duin en Kruidberg
Koebelberg
35 m
Santpoort
Noord
ov
start
1
2
3
4
5
6
7
De Kennemerduinen
Brederodeberg
45 m
Brederoodseweg
Willem de Zwijgerlaan
Burgemeest
Rijkenspark
© Tracestrack Maps

1. Oud en jong bos

Dit deel van het bos is het oudste deel. De dikke bomen zijn hier vaak wel meer dan 100 jaar oud. Dode bomen laten we gewoon liggen. Veel insecten en paddenstoelen, maar ook mossen en korstmossen leven in en op het dode hout van de dikke stammen. Vogels en zoogdieren profiteren hier ook van, omdat er meer voedsel en dekking beschikbaar komt. Trek een stukje schors los en kijk welke beestjes je tegen komt!

2. Konikpaarden

De konikpaarden helpen samen met Schotse hooglandrunderen en Exmoorpony's om ruige grassen struiken in toom te houden. Er zijn erg weinig konijnen na een aantal besmettelijke ziektes. Samen met de vele stikstof uit de lucht komt groeien ruige grassen, brandnetels en struiken erg hard. Ze overgroeien de kleine karakteristieke duinbloemen en kruiden. Natuurmonumenten zet de grote grazers in om het gras kort te houden en de groei van struiken af te remmen. Zie je de verschillen tussen waar veel gegraasd wordt en waar de dieren minder komen?

Als je de grote grazers tegen komt geldt: afstand houden, met een boog erom heen. Nooit aaien of voeren.

3. Tankgracht

De brede rechte sloot die je kruist, heeft een bijzonder verleden. Dit is een tankgracht, die de tanks van geallieerden moest tegenhouden in de Tweede Wereldoorlog (1940-1945). De bezetter had rond IJmuiden een sterke verdedigingslinie gebouwd, omdat de toegang tot het Noordzeekanaal erg belangrijk was. In het duingebied zijn restanten van deze Festung IJmuiden en de Atlantikwall bewaard gebleven. De Atlantikwall was een door de Duitse bezetter aangelegde verdedigingslinie. Hij strekte zich uit over 2500 km kust: van Noorwegen tot aan de Frans-Spaanse grens. Er liggen nog heel wat bunkers onder het zand verborgen. Deels zijn ze nu winterslaapplaats voor vleermuizen en het oude beton is groeiplaats van bijzondere mossen. De tankgracht zelf is nu een fijne plek voor watervogels. In de winter kun je hier grote zaagbekken zien en in de zomer dodaars, een kleine soort fuut.

4. Weids uitzicht

Deze duintop heeft een naam die verwijst naar het vroegere gebruik: de lichtbakkeet. Midden-Herenduin was jachtgebied van familie Van Hoorn. Een lichtbak is een soort schijnwerper die gebruikt wordt bij het opsporen van wild. Er werd vooral op konijnen, fazanten en vogels gejaagd. Vanaf de duintop heb je uitzicht in alle richtingen: de bossen van de binnenduinrand waar de route startte in het oosten, de schoorstenen van de hoogovens bij IJmuiden in het noorden. Naar het westen zie je het open duin met de -

steeds iets minder hoge - opeenvolgende duinenrijen tot het strand. Draaiend naar het zuiden zie je nog meer duinen en -bij helder weer- de hoge hotels bij Bloemendaal aan Zee en in Zandvoort.

5. Open duin open houden

Het open duin met duingraslanden vol bloemen en kruiden als geel walstro en duinviooltje is heel bijzonder. Dit kom je in het buitenland bijna nergens tegen. Natuurmonumenten zet de grazers in om de rijkdom van de duingraslandjes te behouden: konikpaarden, Schotse hooglanders en Exmoorpony's. Soms is er meer nodig. Waar ruig gras of Amerikaanse vogelkers overheerst, wordt bijvoorbeeld de grond ondiep afgegraven, waarbij struiken en planten met wortel en al worden gehaald. Op het kale duinzand komen dan de echte duinplanten en insecten weer terug, want er is genoeg zaad in de omgeving. De grazers houden het vervolgens bij. Ze grazen niet overal even veel, waardoor er variatie komt in de plantengroei. Als je even gaat zitten tussen de duinbloemen zie en hoor je de vele insecten rond vliegen. De grote grazers hebben een leefgebied van IJmuiden tot Bloemendaal aan Zee.

6. Grenspalen

Die twee grote stenen palen langs het paadje hier zijn oude grenspalen. Deze gaven de grens van een gebied aan, bijvoorbeeld van een landgoed, een gemeente, provincie of waterschap/ hoogheemraadschap. Ze zijn meestal geplaatst op een punt waar zo'n grens een knik maakt. Op de palen staat een nummer en een afkorting van de naam of een familiewapen. In Duin en Kruidberg staan grenspalen van het waterschap en van voormalig eigenaar Van Hall. De paal met RL11A verwijst naar het hoogheemraadschap van Rijnland, en is geplaatst tussen paal 11 en paal 12 als hulp op een plek waar de grens nog wat onduidelijk was. De oorspronkelijke paal was lange tijd weg en er is een vervangend exemplaar geplaatst. Toen de originele paal gevonden werd, is hij naast zijn vervanger teruggeplaatst. Tegenwoordig loopt de grens van het hoogheemraadschap bij het Noordzeekanaal.

7. Kastanjelaantje

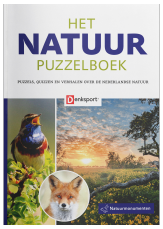
Duin en Kruidberg is een voormalig landgoed. Je ziet daar stukjes van terug in het duingebied. Bijvoorbeeld in de namen van wegen en paden en de aanplant van seringen, narcissen en rododendron en lanen. Het kastanjelaantje is een heel bekende in Duin en Kruidberg. In de lente hebben de kastanjebomen prachtige witte 'kaarsen' van kleine bloemetjes. 's Zomers wandel je heerlijk koel in de schaduw van de oude bomen. In de herfst zijn de bladeren knalgeel en zoeken kinderen, reeën, herten en koeien naar de kastanjes.

Tussen de laantjes in is het bos natuurlijk en heel gevarieerd. Natuurmonumenten laat de natuur zoveel mogelijk haar gang gaan en koestert de diversiteit aan planten en dieren. Biodiversiteit buiten natuurgebieden is ook heel belangrijk, want slechts 15% van Nederland is natuurgebied. Meer streek-eigen planten en insecten in je eigen buurt, in je tuin of met potten op een balkon, alle beetjes helpen! Help je mee?

Natuurmonumenten app

Download nu de nieuwe Natuurmonumenten app. Met deze app navigeer je makkelijk op al onze routes. Ben je lid? Koppel je lidmaatschap in de app en je hebt je ledenpas altijd bij de hand

Meer info

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek